

**Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tərəfindən
2019-cu ildə görülmüş işlərə dair
HESABAT**

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin inkişaf strategiyasını uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü və uzaqgörən siyasəti nəticəsində Azərbaycan sosial-iqtisadi sahələrdə mühüm uğurlar əldə etmiş, neft-qaz sənayesinin, qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafına nail olmuşdur. İqtisadi sahədə aparılan dərin islahatlar ölkə iqtisadiyyatının neft amilindən asılılığının azaldılması və ilk növbədə ölkəmizin uzunmüddətli, dayanıqlı iqtisadi inkişafının təmin edilməsi üçün etibarlı zəmin yaratmışdır. Ölkə rəhbərinin diqqət və dəstəyi sayəsində yanacaq-energetika sahəsinin də müasir tələblərə uyğun yenidən qurulması istiqamətində aparılan geniş miqyaslı işlər nəticəsində energetika sahəsində müasir infrastrukturun yaradılması, yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində son illər ərzində həyata keçirilən tədbirlər hesabat dövründə də davam etdirilmişdir.

2019-cu ildə Energetika Nazirliyi yanacaq-energetika sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələrlə birlikdə aşağıdakı istiqamətlər üzrə tədbirlər həyata keçirmişdir.

Elektroenergetika sahəsi üzrə:

2019-cu ildə respublikada ümumi elektrik enerjisi istehsalı ötən illə (25236,0 mln. kVt-st) müqayisədə 851,1 mln. kVt-st (3,37%) artaraq 26087,1 mln. kVt-st olmuşdur.

İES-lərdə elektrik enerjisinin istehsalı keçən ilə (23169,5 mln. kVt-st) nisbətən 1012,4 mln. kVt-st artaraq 24181,9 mln. kVt-st, SES-lərdə keçən ilə (1782,2 mln. kVt-st) nisbətən 222,5 mln. kVt-st azalaraq 1559,7 mln. kVt-st, GES-lərdə keçən ilə (39,3 mln. kVt-st) nisbətən 4,9 mln. kVt-st artaraq 44,2 mln. kVt-st, KES-lərdə keçən ilə (82,7 mln. kVt-st) nisbətən 22,7 mln. kVt-st artaraq 105,4 mln. kVt-st, Bio ES-lərdə keçən ilə (162,2 mln. kVt-st) nisbətən 33,7 mln. kVt-st artaraq 195,9 mln. kVt-st olmuşdur.

Elektrik enerjisinin istehsalı "Azərenerji" ASC üzrə keçən ilə (22520,7 mln. kVt-st) nisbətən 867,7 mln. kVt-st artaraq 23388,4 mln. kVt-st, Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidməti üzrə keçən ilə (431,4 mln. kVt-st) nisbətən 8,1 mln. kVt-st azalaraq 423,3 mln. kVt-st, Müstəqil Elektrik Stansiyaları üzrə keçən ilə (2283,7 mln. kVt-st) nisbətən 8,3 mln. kVt-st azalaraq 2275,4 mln. kVt-st təşkil edir.

2019-cu ilin müvafiq dövründə Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki "Azalternativenerji" MMC tərəfindən alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına 10985.5 min kVt-st, "Azərişiq" ASC tərəfindən külək elektrik stansiyaları hesabına 84,9 mln. kVt-st elektrik enerjisi istehsal olunmuşdur.

2019-cu il ərzində elektrik enerjisinin ixracı 1490,9 mln. kVt-st olmaqla, 2018-ci illə (1445,2 mln. kVt-st) müqayisədə 45,7 mln. kVt-st (3,2 %), idxalı isə 136,9 mln. kVt-st olmaqla, 2018-ci illə (131,2 mln. kVt-st) müqayisədə 5,7 mln. kVt-st (4,3 %) artmışdır. Belə ki, ixrac olunan 1490,9 mln. kVt-st elektrik enerjisinin 34,2 mln. kVt-st İranın, 98,3 mln. kVt-st Türkiyənin, 218,6 mln. kVt-st Rusiyanın, 1139,8 mln. kVt-st Gürcüstanın payına düşür. İdxal olunan 136,9 mln. kVt-st elektrik enerjisinin 34,0 mln. kVt-st İranın, 90,8 mln. kVt-st Rusiyanın, 12,1 mln. kVt-st Gürcüstanın payına düşmüşdür.

“Azərenerji” ASC və Naxçıvan MR Dövlət Energetika Xidmətinə məxsus İstilik Elektrik Stansiyalarında elektrik enerjisinin istehsalına 5139,2 kubmetr təbii qaz sərf edilmişdir.

2019-cu il ərzində hər kVt-st elektrik enerjisinin buraxılışına yanacaqın xüsusi sərfi 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 280,3 q/ kVt-st -dan 271,2 q/kVt-st-a qədər (9,1 q/kVt-st) azalmışdır ki, bu da 196,7 min ton şərti yanacağa qənaət deməkdir.

Energetika Nazirliyi, “Azərenerji” ASC və Almaniyanın elektroenergetika sahəsində 50 ildən artıq təcrübəyə malik VPC məsləhətçi şirkəti tərəfindən 3 illik müddəti əhatə edən “Azərenerji” ASC-nin ötürücü sisteminin optimallaşdırılması və bərpası proqramı” hazırlanmış və hazırda qeyd edilən proqramın icrası istiqamətində müvafiq işlər görülməkdədir.

Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə elektroenergetika sahəsində əməkdaşlığına dair aşağıdakı işlər həyata keçirilmişdir.

Araz çayı üzərində hər birinin layihə gücü 36 MVt olan derevasiya (boru) tipli “Ordubad” və “Marazad” SES-lərin tikintisi ilə bağlı “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və İran İslam Respublikası Hökuməti arasında “Ordubad” və “Marazad” su elektrik stansiyalarının tikintisi və istismarı haqqında Saziş”in 8-ci maddəsinə uyğun olaraq Müştərək Texniki Komissiyanın Azərbaycan Respublikası tərəfindən tərkibinin təsdiq edilmişdir. Qeyd edilən sazişin 10-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə 2019-cu ilin 8-9 fevral tarixlərində Energetika nazirinin müavininin rəhbərliyi altında Ordubad Su Elektrik Stansiyasında aparılan tikinti işlərinə yerində baxış keçirilmişdir. 2019-cu ilin 2-4 dekabr tarixlərində İrana işgüzar səfər çərçivəsində Ordubad Su Elektrik Stansiyası üzrə müzakirələr aparılmışdır. Görüşlərdə qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan tərəfi İran tərəfinin təklifi əsasında hazırlanmış Ətraf Mühitə Təsir Hesabatını İran tərəfinə çatdırmışdır.

Əvvəlki razılaşmalara əsasən, tərəflər Birgə Texniki Komissiyanın ilk iclasının 2019-cu ilin dekabr ayında Naxçıvanda Muxtar Respublikasında keçirilməsinə razılıq verdilər. Bundan əlavə, görüşlərdə İran tərəfi Ordubad Su Elektrik Stansiyasının xərcləri və faydalarının bərabər bölünməsi ilə bağlı təkliflə çıxış etmişdir. Görüşün nəticələri protokol tərtib edilərək təsdiqlənmişdir.

Görüş çərçivəsində 2019-cu il 2 dekabr tarixində İran İslam Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq üzrə dövlət komissiyasının 13-cü iclasının Anlaşma Memorandumunun icrası ilə əlaqədar, Tehranda İran İslam Respublikasının Energetika Nazirinin Enerji və Enerji Məsələləri üzrə müavini və Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirinin müavininin iştirakı ilə İranın Energetika Nazirliyində iclas keçirilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İran İslam Respublikası Hökuməti arasında Araz çayı üzərində “Xudafərin” və “Qız qalası” hidroqovşaqlarının habelə su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi, istismarı, energetika və su ehtiyatlarından istifadə sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Sazişin 2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 7 fevral tarixli 110s nömrəli Sərəncamı ilə Birgə Texniki Komissiyanın Azərbaycan tərəfindən yeni tərkibi təsdiq edilmişdir.

2019-cu ilin 2-4 dekabr tarixlərində Baş Nazirin müavininin rəhbərliyi altında nümayəndə heyəti İran İslam Respublikasında işgüzar səfərdə olmuşdur. Bu səfər çərçivəsində İran İslam Respublikasının Energetika naziri cənab Reza Ardakanian ilə görüşdə əldə edilmiş ikitərəfli razılıqları özündə əks etdirən protokollar imzalanmışdır. “Xudafərin” və “Qız qalası” hidroqovşaqları üzrə 2019-cu ilin 4 dekabr tarixində imzalanmış protokolda “Xudafərin” hidroqovşağı üzrə tikinti xərclərinin və dəymiş ziyanın hesablanması, su elektrik stansiyalarının qurğu və avadanlıqlarının alınması və quraşdırılması, habelə, “Qız qalası” hidroqovşağı üzrə su elektrik stansiyalarının

qurğu və avadanlıqlarının alınması və quraşdırılması məsələləri yer almışdır. Nəticələri əks etdirən hesabat Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Regional elektrik enerjisi dəhlizinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə “Şimal-Cənub” Rusiya-Azərbaycan-İran elektrik enerjisi dəhlizinin yaradılması üçün üç ölkə arasında enerji sistemlərinin birləşdirilməsinin optimal variantının seçilməsi ilə bağlı müzakirələr davam etdirilir. Adıçəkilən elektrik enerjisi dəhlizinin istismara hazır vəziyyətə gətirilməsi üçün hər 3 ölkənin müvafiq təsərrüfat subyektləri tərəfindən müvafiq texniki tədbirlər həyata keçirilir.

2019-cu ilin 15 aprel tarixində Tehran şəhərində 2018-ci il 12 oktyabr tarixli Moskva şəhərində İran İslam Respublikası, Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyasının Enerji nazirliklərinin nazir müavinlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşün protokoluna əsasən, tərəflərin nümayəndələri arasında görüş keçirilmiş və müvafiq protokol imzalanmışdır. Azərbaycan, İran və Rusiya arasında yaradılan Şimal-Cənub Enerji Dəhlizinin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının aparılması məqsədilə İran Energetika Nazirliyi tərəfindən “Monenco İran” Konsalting və Mühəndislik şirkətinin seçilməsinə dair “Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin rəyi ilə bağlı məktub Energetika Nazirliyi tərəfindən diplomatik kanallar vasitəsilə qarşı tərəfə göndərilmişdir.

Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) ölkələrinin Elektroenergetika Şurası ilə elektroenergetika sahəsində əməkdaşlıq üzrə mütəmadi olaraq müvafiq işlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, MDB Elektroenergetika Şurasından daxil olan sənədlər araşdırılaraq, təşkilata lazımi məlumatlar təqdim edilmişdir. Bundan əlavə, 2019-cu ilin oktyabr ayında MDB Elektroenergetika Şurasının təşkil etdiyi tədbirlərdə iştirak edilmişdir. Belə ki, 2019-cu ilin 24 oktyabr tarixində MDB Elektroenergetika Şurası tərəfindən “Ümumi enerji bazarlarının yaradılması və enerji təhlükəsizliyinin artırılmasında bərpa olunan enerjinin rolu” mövzusunda keçirilmiş dəyirmi masada, o cümlədən 25-26 oktyabr tarixlərində Şuranın 55-ci iclasında iştirak təmin olunmuşdur.

Elektroenergetika sistemində görülmə işlərə dair

Hesabat ili ərzində ölkədə generasiya gücləri üzrə aşağıdakı işlər görülmüşdür: “Azərbaycan” İstilik Elektrik Stansiyası”nın enerji bloklarında, əsas və köməkçi istehsalat sahələrində yenidənqurma işləri həyata keçirilmişdir. Belə ki, 2, 4, 5, 6, 7, 8 sayılı enerji blokları yenidənqurulmadan sonra istismara verilmiş və nəticəsində yük məhdudiyəti qismən aradan qaldırılmışdır. Hal-hazırda 1 sayılı enerji blokunda əsaslı təmir və yenidənqurma işləri aparılır.

“Sumqayıt” Elektrik Stansiyasında istilik və elektrik avadanlıqları üzrə cari təmir işləri aparılmışdır. Həmçinin müvafiq proqramın yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar Almanyanın “Simens” şirkəti ilə əsas energetik avadanlığın texniki xidməti və təmiri üzrə 10 il müddəti üçün servis müqaviləsi bağlanmışdır.

“Şimal-1” Elektrik Stansiyasında istilik və elektrik avadanlıqları üzrə cari təmir işləri aparılmışdır. Aparılan təmir işləri nəticəsində “Şimal-1” Elektrik Stansiyası 15.04.2019-cu ildən təkrar sistemə qoşulmuşdur.

“Cənub” Elektrik Stansiyasının yanacaq təchizatını təmin etmək məqsədilə Hacıqabul rayonunda yerləşən qaz paylayıcı stansiyadan “Cənub” ES-ə 25 km məsafədə 530 mm diametrlili (40 atm. təzyiqli) yeni qaz kəməri çəkilmiş və 14.08.2019-cu il tarixdə istismara verilmişdir.

“Şirvan İstilik Elektrik Stansiyası” MMC-də istilik avadanlıqlarında enerji bloklarının silinməsi üzrə işlər aparılır.

“Bakı İstilik Elektrik Mərkəzi” MMC-də əsas və köməkçi avadanlıqlarda cari təmir işləri aparılmış və reabilitasiya proqramının yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar 10 MVt yük bərpa edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 21 oktyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə olunması üzrə Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq gücü 0,3 MVt olan "Astara-1", ümumi gücü 3,6 MVt olan "Oğuz-1", "Oğuz-2" və "Oğuz-3" su elektrik stansiyalarının tikintisi davam etdirilir.

Abşeron yarımadasında elektrik enerjisi təchizatının dayanıqlığının və keyfiyyətinin əhəmiyyətli dərəcədə daha da yüksəldilməsində rol olacaq Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən və gücü 409 MVt olan "Şimal-2" elektrik stansiyası 2019-cu il 5 sentyabr tarixdə ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə istismara verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsinin hədəf indikatoru kimi gücü 385 MVt olan "Qobu" Elektrik Stansiyasının tikintisi ilə əlaqədar işlər davam etdirilir.

Ümumi layihə gücü 769 MVt olan modul tipli elektrik stansiyaların aqreqatlarında istehsalçı şirkətin (Wartsila) təlimatına əsasən 2019-cu ildə əsaslı təmir və təmir-bərpa işlərinin aparılması üçün lazımi proqram təminatı, orijinal avadanlıq və ehtiyat hissələrinin alınmasına dair istehsalçı şirkətlərlə müqavilələr bağlanmış, avadanlıq və ehtiyat hissələri gətirilərək təmir işlərinə başlanılmışdır. Belə ki, aparılan təmir-bərpa işləri nəticəsində "Bakı" ES-də 10 MVt, "Astara" ES-də 12 MVt, "Şəki" ES-də 7 MVt, "Xaçmaz" ES-də 11 MVt, "Şahdağ" ES-də 6 MVt və "Səngəçal" ES-də 32 MVt yük məhdudiyəti aradan qaldırılmış, ümumilikdə modul tipli elektrik stansiyaları üzrə 78 MVt güc bərpa edilmişdir.

"Azərenerji" ASC-nin balansında olan iri və kiçik su elektrik stansiyalarında, o cümlədən "Mingəçevir" SES, "Varvara" SES, "Şəmkir" SES, "Yenikənd" SES, "Füzuli" SES, "Şəmkirçay" SES, "Taxtakörpü" SES, "Qusar-1" KSES, "Göyçay-1" KSES, "Balakən" KSES, "İsmayilli-1" KSES, "İsmayilli-2" KSES, "Masallı" KSES və "Şimal" KSES-də təsdiq edilmiş qrafik əsasında əsaslı və cari təmir işləri aparılmışdır.

Belə ki, "Mingəçevir" SES-də 6 sayılı hidroaqreqat yeni idarəetmə sistemine keçməsi ilə əlaqədar əsaslı təmir olunmuş və 14.11.2019-cu il tarixdə istismara verilmişdir. Görülən işlərin nəticəsində də 70 MVt güc artımı əldə edilmişdir.

"Şəmkir SES Silsiləsi MMC"-də istilik və elektrik avadanlıqları üzrə cari təmir işləri həyata keçirilmişdir. Belə ki, müvafiq proqramın icrası məqsədilə "Şəmkir" SES-də 2 sayılı hidroaqreqatda görülən işlərin nəticəsində 40 MVt itirilmiş güc bərpa olunmuşdur.

İran İslam Respublikası Hökuməti tərəfindən Azərbaycan Respublikası Hökuməti üçün İnkişafa Yardım məqsədilə ayrılmış maliyyə yardımı ilə "Azərenerji" ASC ilə "Sanergy Co" şirkəti arasında bağlanmış 17.03.2009-cu il tarixli müqaviləyə əsasən "Sanergy Co" şirkətinin "açar təhvili" şərti ilə Masallı rayonu Rüdəkənar kəndində inşa edilmiş, hər birinin qoyuluş gücü 150 kVt olan 2 ədəd hidroaqreqatdan ibarət, ümumi qoyuluş gücü 0,3 MVt olan "Masallı" kiçik (mikro) su elektrik stansiyası sınaqdan keçirilərək 2019-cu il 20 mart tarixində istismara verilmişdir.

"Reabilitasiya proqramı" çərçivəsində enerjisi sistemin elektrik stansiyalarında aparılan əsaslı təmir və yenidənqurma işləri nəticəsində itirilmiş yük məhdudiyəti qismən aradan qaldırılmışdır.

"Azərbaycan Respublikasında yanğın təhlükəsizliyinin təminatı sisteminin vəziyyəti və onun möhkəmləndirilməsinə dair tədbirlərin görülməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Baş Nazirinin birinci müavininin yanında keçirilən müşavirənin 2018-ci il 11 iyul tarixli 02 nömrəli Protokolunun icrasını təmin etmək məqsədi ilə nazirliyin 2018-ci il 16 oktyabr tarixli 78 nömrəli əmri ilə aidiyyəti qurumların nümayəndələrindən ibarət işçi qrupu yaradılmış və "Ölkə ərazisində elektrik enerjisini istehsal edən, ötürən və paylaşdıran qurğularda yanğın təhlükəsizliyi sahəsində konkret tədbirlərin görülməsi üçün Tədbirlər Proqramı"nın, eləcə də əkin sahələrinin

üzərindən keçən orta və yüksək gərginlikli hava elektrik ötürücü xətlərində baş verən nasazlıqların təmiri zamanı həmin ərazilərə daxil olmaları ilə bağlı üzləşdikləri çətinliklərin aradan qaldırılmasına dair tədbirlərin son variantları hazırlanmış və icra edilməsi üçün aidiyyəti qurumlara göndərilmişdir. Eləcə də adıçəkilən sənədlərdə nəzərdə tutulan tədbirlərin digər dövlət təşkilatları və yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən icrasının təmin edilməsi məqsədi ilə müvafiq göstəriş verilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə müraciət edilmişdir.

Elektrik şəbəkələri

35÷500 kV-luq yarımstansiyalarda təsdiq olunmuş qrafikə əsasən avadanlıqların əsaslı və cari təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

Yarımstansiyalarda istismar olunan, ifrat yüklənən transformatorların daha güclü transformatorlarla əvəz olunması nəticəsində ümumilikdə 920,5 MVA güc artımına nail olunmuşdur.

“Azərişiq” ASC üzrə

“Azərişiq” ASC tərəfindən elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə paylayıcı elektrik şəbəkələrində yarımstansiyalarda yenidənqurma işləri aparılmış, paylayıcı qurğular inşa olunmuş, istismardan çıxarılmış avadanlıq və qurğular yeniləri ilə əvəz edilmişdir.

Hesabat dövründə, 35-220 kV-luq yeni yarımstansiyaların (35 kV-luq “Xızı”, “Tuqzavod”, “Yeni Yaşma”, 110 kV-luq “Beyləqan-1”, “Qəbələ”, “Zabrat”, “Ağdaş” və 220 kV-luq “Müşviq”) istismara verilməsi ilə yanaşı istehlakçıların elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün Bakı şəhərində və regionlarda 161 ədəd komplekt transformator məntəqəsi quraşdırılmış, 27,9 km 110 kV-luq, 44,1 km 35 kV-luq, 409,5 km 10 və 6 kV-luq, 36,2 km 0,4 kV-luq, 3066,3 km 0,4 kV-luq ÖİN hava xətləri çəkilmiş və təmir olunmuş, 46,6 km 110 kV-luq, 122,4 km 35 kV-luq, 344,3 km 10 kV-luq, 757 km 0,4 kV-luq kabel xətləri çəkilmişdir.

2019-cu ildə 101 ədəd 110 kV-luq, 347 ədəd 35 kV-luq, 2895 ədəd 10 və 6 kV-luq yarımstansiyalarda elektrik avadanlıqlarının, 80 km 110 kV-luq, 510,2 km 35 kV-luq, 1567,8 km 10 və 6 kV-luq, 1600,4 km-ə yaxın 0,4 kV-luq elektrik veriliş xətlərinin texniki vəziyyəti yoxlanılmış, aşkar edilmiş nasazlıqlar aradan qaldırılmaqla təmir və sınaq işləri aparılmış, 452 ədəd 10 və 6 kV-luq transformator əsaslı təmir olunmuşdur.

Hesabat müddəti ərzində ümumilikdə, 281300 ədəd olmaqla, əhali istehlakçılarına aid 264200 ədəd, qeyri-əhali istehlakçılarına aid 17100 ədəd uçot dəstləri bərpa olunmuşdur. Görülmüş işlər nəticəsində istehlakçılara satılan faydalı elektrik enerjisinin ümumi yığım səviyyəsi 95,6 %-ə çatdırılmışdır.

“Azərişiq” ASC tərəfindən “ASAN Kommunal” Mərkəzləri vasitəsilə abunəçilərə göstərilən xidmətlərin dairəsi daha da genişləndirilmiş və hazırda istehlakçılara 16 növ xidmət göstərilir.

2019-cu il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Xidməti tərəfindən elektrik stansiyalarında, müxtəlif gərginlikli elektrik veriliş xətlərində, transformator yarımstansiyalarında qrafik əsasında əsaslı və cari təmir işləri aparılmış, istehlakçıların elektrik enerjisi ilə təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdirilmişdir.

Kəngərli rayonu ərazisində 2 MVt gücündə yeni Günəş Elektrik Stansiyası istismara verilmişdir ki, bununla da Naxçıvan Muxtar Respublikasında günəş elektrik stansiyalarının ümumi gücü 24 MVt-a çatdırılmışdır.

35 kV-luq və yarımstansiyadan qidalanan 10 kV-luq elektrik veriliş xətlərinin daha münasib sahəyə köçürülməsi işləri həyata keçirilməsi məqsədilə 1,2 km

uzunluğunda 35 kV-luq, 1,8 km uzunluğunda 10 kV-luq yeni elektrik verilişi xətləri çəkilməmişdir.

Ordubad rayonu ərazisində Araz çayı üzərində derivasiya tipli 36 MVt gücündə Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikinti işləri davam etdirilir.

Culfa rayonunda gələcəkdə külək elektrik stansiyası tikintisinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması üçün ölçü qurğuları quraşdırılmış və lazımı ölçmə işləri aparılır.

2019-cu il ərzində muxtar respublikanın şəhər və kəndlərində 23 ədəd 10/04 kV-luq yeni transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 48,1 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq yeni elektrik verilişi xətti çəkilməmiş, 13,9 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq hava elektrik verilişi xətləri yeraltı kabel xətləri ilə əvəz edilmiş, 76,5 km uzunluğunda 10 və 0,4 kV-luq elektrik xətlərində təmir işləri aparılmışdır ki, bu təmir işləri zamanı 38,9 km uzunluğunda müxtəlif en kəsikli SİP markalı kabellərdən istifadə edilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə quraşdırılan bütün növ elektrik sayğaclarının sayı 94099 ədəd olmuşdur.

İstilik təchizatı üzrə

İstilik təchizatı sistemlərinin bərpası və yaxşılaşdırılması tədbirləri çərçivəsində görülmüş işlər istilik təchizatının inkişaf dinamikasında dəyişikliklərin baş verməsinə, istiliklə təmin edilən yaşayış binaları, təhsil, səhiyyə və digər obyektlərin sayının ildən ilə artmasına səbəb olmuşdur.

İstilik təchizatı sahəsində görülən işlər 2004-2005-ci illərlə müqayisədə 2019-2020-ci illər istilik mövsümündə istilik mənbələrinin sayının 392 ədəd və ya 3,4 dəfə, yaşayış binalarının sayının 2882 ədəd və ya 3,9 dəfə, məktəblərin sayının 142 ədəd və ya 2 dəfə, uşaq bağçalarının sayının 73 ədəd və ya 1,9 dəfə, səhiyyə obyektlərinin sayının 102 ədəd və ya 2,7 dəfə, digər obyektlərin sayının 1806 ədəd və ya 20,6 dəfə artırılmasına imkan vermişdir.

“Azəri-İstilik-təchizat” ASC-nin 2019-cu il üçün təsdiq edilmiş istehsal və maliyyə təsərrüfat planlarına uyğun olaraq istilik təchizatı obyektlərinin 2019-2020-ci illər payız-qış mövsümünə hazırlığı mövcud qazanxana, istilik şəbəkələri, nəzarət ölçü cihazları və avtomatika, qaz, elektrik, nəqliyyat təsərrüfatları və digər istehsal təyinatlı avadanlıqların mövsümə hazırlanması ilə bağlı təsdiq edilmiş tədbirlər planı çərçivəsində 970,3 km istilik xətləri hidravliki təzyiqlə yoxlanılmış və yuyulmuş, 26958 m məhəllədaxili və magistral istilik xətləri əsaslı təmir olunmuş, 5165 km istilik kəməri təmirdən sonra hidravlik təzyiqlə yoxlanılmış, 533 qazanxana və 90 istilik məntəqəsi kompleks yoxlanılmış, istilik xətlərində 9489 m² istilik örtük qatı təmir olunmuş, 1963 ədəd istilik kamerası təmizlənmiş və təmir olunmuş, gedən və qayıdan xətlərdə 66 dəst su sərfölçən həlqələr təmir və bərpa olunmuş, 930 ədəd qazan aqreqatı əsaslı və cari təmir olunmuş, 531 ədəd odluq təmir olunmuşdur. 1190 ədəd qazan aqreqatı mexaniki və kimyəvi üsulla təmizlənmiş, 533 ədəd qazanda yeraltı və yerüstü tüstü yolları təmizlənmiş, qazanların 924 m² kərpic örtüyü, 1755 m² izolyasiya örtüyü təmir olunmuşdur. Qazanxana və istilik məntəqələrində 33804 m² tavan və divarlar təmir olunmuş və rənglənmiş, 8521 m² dam örtüyü təmir edilmiş, 863 m² pəncərə təmir olunaraq şüşələnmişdir. 438 dəst istilik mübadilə qurğusu mexaniki və kimyəvi üsulla təmizlənmiş, 590 ədəd kimyəvi su yumşaltma qurğuları işə hazırlanaraq tənzimlənmiş və Na-kationit süzgeçlərində 34.3 ton kationit materialları dəyişdirilmişdir. 1599 ədəd nasos əsaslı və cari təmir olunmuş, 7 ədədi isə yenisi ilə əvəz olunmuşdur. 10147 ədəd siyirtmə əsaslı və cari təmir olunmuş, 292 ədəd isə yenisi ilə əvəz olunmuş, 1487 ədəd dirsək dəyişdirilmişdir. 559 ədəd mühərrik əsaslı və cari təmir olunmuş, 17 ədədi isə yenisi ilə əvəz olunmuşdur. Qazanxanalarda və istilik məntəqələrində 25 ədəd tüstüsoran, 73 ədəd havavuran, 2 ədəd deorator qurğusu təmir olunmuşdur. 1092 ədəd genişlənmə çəni təftiş olunmuş, onlardan 569 ədədinin təzyiqlə tənzimlənmiş, 105

ədəd rezin membran dəyişdirilmişdir. 1893 ədəd qoruyucu klapan və 2246 ədəd əks klapan təftiş və təmir olunmuşdur. 7064 ədəd ventil təftiş olunmuş, onlardan 2769 ədədi təmir olunmuş, 479 ədədi isə yenisi ilə əvəz olunmuşdur. 516 ədəd ehtiyat su çəni təftiş və təmir olunmuş, 2970 ədəd çirkütan təmizlənmişdir. 533 qazanxanada qaz təsərrüfatı avadanlıqları təftiş olunmuş, 151 km yerüstü və yeraltı qaz xəttinə baxış keçirilmiş və yoxlanılmışdır.

Hesabat dövründə “Azəristiliktəchizat” ASC-də 1448,7 min Qkal istilik enerjisinin istehsalına 202,6 mln kubmetr qaz sərf olunmuşdur.

Enerji səmərəliliyi və bərpa olunan enerji mənbələri sahəsi üzrə:

Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına elektrik enerjisi istehsalı üçün mümkün potensialın qiymətləndirilməsi məqsədi ilə atılacaq addımların və yerinə yetiriləcək tədbirlərin Vaxt Qrafiki hazırlanmış və təsdiq edilmiş və Vaxt Qrafikinə uyğun olaraq tədbirlər həyata keçirilməyə başlanmışdır. İlkin olaraq bərpa olunan enerji mənbələri üzrə yüksək potensiala malik sahələr seçilmiş və prioritetləşdirilmişdir. Habelə, hərrac vasitəsilə investisiya qoyuluşu istiqamətində tədbirlər davam etdirilməkdədir. Torpaqların mülkiyyətinin və təyinatının öyrənilməsi məqsədilə Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi, bərpa olunan enerji mənbələri layihələrinin ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi üçün Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, sahələr üzrə infrastrukturun mövcudluğunun öyrənilməsi və formalaşdırılması üçün “Azərenerji” ASC və “Azərişiq” ASC ilə müzakirələr aparılmışdır. Eyni zamanda, sahələrin potensialının ölçülməsi və məlumatların toplanılması məqsədilə ölçü müşahidə qurğularının quraşdırılması ilə bağlı da müzakirələr aparılmaqdadır. Aidiyyəti tədbirlərin həyata keçirilməsinə maliyyə vəsaitinin ayrılması üçün müvafiq qurumlara müraciət edilmişdir. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən torpaqların mülkiyyətinin və təyinatının öyrənilməsinə, yerquruluşu xəritələrinin hazırlanmasına başlanmışdır. İlkin ekoloji təsirin qiymətləndirilməsi üçün ekoloji qiymətləndiricilər cəlb edilmişdir.

Məsləhətçi şirkət tərəfindən “Azərbaycanda bərpa olunan enerji layihələrinin dəstəklənməsi üçün şəbəkənin gücləndirilməsi” layihəsi üzrə yekun hesabat təqdim edilmişdir.

Bərpa olunan enerji mənbələri zonalarının müəyyənləşdirilməsi, prioritetləşməsi və hərraca hazırlanması, habelə müvafiq dövlət qurumları, beynəlxalq şirkət və maliyyə təşkilatları ilə bu istiqamətdə əməkdaşlığın gücləndirilməsi məqsədilə İşçi Qrupu yaradılmışdır.

Eyni zamanda, hazırda Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı ilə adıçəkilən hərracların layihələndirilməsi və icra edilməsi üzrə əməkdaşlıq edilir. 2019-cu ilin 4 sentyabr tarixində iki qurum arasında görüş keçirilərək “Azərbaycanda bərpa olunan enerji hərraclarının keçirilməsinə dəstək” layihəsi müzakirə edilmişdir. Görüşdə “Azərbaycanda bərpa olunan enerji hərraclarının keçirilməsinə dəstək” layihəsi və layihənin icra qrafikinə müəyyənləşdirilməsinə dair müzakirələr aparılmışdır. Görüş zamanı hərrac qaydaları, hərraclar üçün şərtlər toplusu, həmçinin elektrik enerjisinin alqı-satqı müqavilələri müzakirə edilmiş, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı BOEM potensialına malik sahələrin birində külək ölçü-müşahidə stansiyasının quraşdırılması və ölçmələrin aparılmasında köməklik göstərməyi qəbul etmişdir. Hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

Bərpa olunan enerji üzrə potensial investitorlarla (tərəfdaşlarla) əməkdaşlıq

Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsi və gələcəkdə sahəyə investisiya qoyuluşunun təşviqi məqsədilə

beynəlxalq şirkətlərlə əməkdaşlıq əlaqələri genişləndirilməkdədir. Əməkdaşlıq barədə anlaşma memorandumunu və bu tipli sənədlər imzalamış şirkətlərin sayı 9-a çatmışdır (BP, Masdar, Avelar Solar, Tekfen, Total, Equinor, Akwa Power, Mitsui Co, Quadran International). Daha bir neçə şirkət isə bu cür anlaşma memorandumunun imzalanması ilə bağlı niyyətini bildirmişdir. Şirkətlərlə əməkdaşlıq əlaqələrinin daim yüksək səviyyədə saxlanması üçün lazımi addımlar atılmaqdadır. Bununla bağlı müzakirələr aparılır, işçi qrupları yaradılır, görüşlər keçirilir, məlumat mübadiləsi və sahələrə səfərlər təşkil edilir.

Hesabat ilinin 5 mart və 14 iyun tarixlərində dövlət qurumlarının, məsləhətçi şirkətin, beynəlxalq şirkətlərin və maliyyə təşkilatlarının nümayəndələrinin iştirakı ilə geniş tərkibdə "Bərpa olunan enerji qanunvericiliyinin hazırlanmasında dövlət-özəl tərəfdaşlığı" mövzusunda silsilə tədbirlər keçirilmişdir. Tədbirin məqsədi qanunvericilik aktlarının hazırlanması zamanı tərəfdaşların rəy və təkliflərini öyrənməkdən ibarət olmuşdur.

Eyni zamanda, özəl investisiyaların cəlbinə töhfə vermək məqsədi ilə Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyinin (IRENA) texniki dəstəyi ilə "Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə hazırlığın qiymətləndirilməsi" (RRA) sənədi hazırlanmış və bir sıra dövlət qurumları, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri və ekspertlərin iştirakı ilə "Azərbaycanda Bərpa Olunan Enerjiyə hazırlığın qiymətləndirilməsi" layihəsinin yekun hesabatı ilə bağlı tədbir zamanı təqdim edilmişdir.

Bərpa olunan enerji mənbələri sahəsində həyata keçirilən pilot layihələr

"Üzən günəş panelləri sisteminin inkişafına dair biliklərin mübadiləsi və texniki yardım dəstəyi" pilot layihəsi çərçivəsində Böyükşor gölündə 100 kVt-a qədər gücə malik olacaq fotovoltaiq sistemin quraşdırılması, habelə günəş qurğularının quraşdırılmasında özəl sektorun iştirakının təşviqi məqsədi ilə biznes modellərinin formalaşdırılması, təlimlər vasitəsi ilə milli potensialın gücləndirilməsi nəzərdə tutulur. Layihənin icrasının 2021-ci ilin mart ayına qədər başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Asiya İnkişaf Bankının 2018-ci il 16 noyabr tarixli məktubu ilə layihənin yaddaş qeydi, 2019-cu ilin yanvar ayında isə ilkin hesabat təqdim edilmişdir. Energetika Nazirliyinin müvafiq əmri ilə layihənin icrasının təmin edilməsi məqsədi ilə işçi qrupu yaradılmış və 18 yanvar 2019-cu il tarixində İşçi Qrupunun ilk iclası keçirilmişdir. İclasda Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən təqdim edilmiş Yaddaş Qeydinin, Azərbaycan üzrə Yekun ilkin Hesabatın təqdim edilməsi və layihənin həyata keçirilməsinə təsir edən həll edilməmiş məsələlər, çətinliklər və ya digər məsələlər müzakirə edilmişdir.

Görüşün nəticəsi olaraq, Boyükşor gölünün səthində 800m² sahədə günəş panellərinin quraşdırılmasına razılıq verilməsi, eləcə də gölün sahilində 75m² torpaq sahəsinin ayrılması və həmin torpaq sahəsində yardımçı tikili və panellərin quraşdırılması üçün zəruri icazə və rəylərin verilməsi barədə Nazirlər Kabinetinə müraciət ünvanlanmışdır.

Həmçinin, 2019-cu il 18 iyul tarixində Sabunçu rayon Gənclər Evinə "Üzən günəş enerji sistemlərinin inkişafı" layihəsi üzrə ictimai müzakirə keçirilmişdir.

Tədbirdə Asiya İnkişaf Bankının, Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin, "Təmiz Şəhər" ASC-nin, Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin, "Azərbaycan Enerji Enciniring ənd Konsaltinq" MMC-nin, Sabunçu rayonunda fəaliyyət göstərən bələdiyyələrin, qəsəbə icra nümayəndələri, ictimai təşkilatların nümayəndələri və aidiyyəti şəxslər iştirak etmişlər.

2019-cu il 17 sentyabr tarixində Asiya İnkişaf Bankının maliyyələşdirdiyi "Üzən günəş panelləri sisteminin inkişafına dair biliklərin mübadiləsi və texniki yardım dəstəyi" pilot layihəsinin icrası ilə əlaqədar görüş keçirilmişdir. Görüşdə layihə üzrə satınalma prosedurları, tənzimləmələr, ətraflı icra qaydaları, yerli potensial podratçıların

müəyyənləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi, eyni zamanda qurğuların istifadəsi ilə bağlı potensialın artırılması mövzusunda müzakirələr aparılmışdır.

Kiçik su elektrik stansiyalarının istismarı, tikintisi və layihələndirilməsi sahəsində BP və ATKİNS şirkəti ilə əməkdaşlıq əlaqələri yaradılmış, BP-nin dəstəyi ilə ATKİNS şirkəti ilə bu sahədə layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılmışdır. 2018-ci ilin 19 oktyabr tarixində Energetika Nazirliyi ilə BP şirkəti arasında Azərbaycanda kiçik su elektrik stansiyalarının fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması və çayların hidroenerji potensialından səmərəli istifadə edilməsi sahəsində nazirliyin həyata keçirdiyi tədbirlərin dəstəklənməsi ilə bağlı imzalanmış Niyyət Məktubu çərçivəsində məsləhətçi qismində seçilmiş "SNC-Lavalin's Atkins" şirkəti tərəfindən aparılacaq təhlil və qiymətləndirmənin nəticələri əsasında və mütərəqqi beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla stansiyaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması və çayların hidroenerji potensialından səmərəli istifadə edilməsi ilə bağlı tövsiyələr və yol xəritəsi hazırlanacaqdır.

"Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 may 2019-cu il tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.3-cü bəndinin icrası ilə əlaqədar, ölkənin elektroenergetika sisteminin səmərəliliyinin artırılması məqsədi ilə bu sahəyə özəl investisiyaların cəlb edilməsi barədə təkliflər Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə və Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinə təqdim edilmişdir.

Sərəncamın 1.4 və 1.5-ci bəndlərinin icrası istiqamətində aparılan işlərin davam etməsi ilə əlaqədar, qeyd edilən bəndlərin icra müddətinin uzadılmasına dair müraciət Prezident Administrasiyasına ünvanlanmışdır.

Eyni zamanda, elektroenergetika sektorunda liberal bazar modelinə mərhələli keçid və bərpa olunan enerji sektorunun özəl investisiya hesabına inkişafı ilə bağlı təkliflər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi-şöbə müdiri cənab Əli Əsədovun (indi Azərbaycan Respublikasının Baş Naziri) sədrliyi və dövlət qurumlarının rəhbərlərinin (maliyyə, iqtisadiyyat, vergilər, ekologiya və təbii sərvətlər nazirlikləri, "Azərenerj"ASC, "Azərişiq" ASC, Dövlət Neft Şirkəti və s.) iştirakı ilə 18 sentyabr 2019-cu ildə Bakı Biznes Mərkəzində keçirilən müzakirədə təqdim edilmiş və təkliflər məqsəduyğun hesab edilərək, davam etdirilməsi qərara alınmışdır.

Daha öncə adları qeyd edilmiş nəhəng şirkətlərlə alternativ və bərpa olunan enerji sahəsində əməkdaşlığa dair imzalanmış Anlaşma Memorandumları çərçivəsində BOEM potensialına malik sahələrə dair ilkin məlumatlar şirkətlərə təqdim edilmiş və bəzi şirkətlərdən ilkin təkliflər əldə edilmişdir. Təqdim olunan təkliflər nazirlik və müvafiq qurumların nümayəndələrinin iştirakı ilə müzakirə olunmuş, mövcud qanunvericilik aktlarının tələbləri əsas tutulmaqla layihələrin icrasına imkan verməsi üçün şirkətlər tərəfindən təkliflərə yenidən baxılmasına nail olunmuşdur. Təkliflərin əlverişliliyi nəzərə alınaraq, bu sahədə birbaşa cəlb etmə yolu ilə pilot layihənin həyata keçirilməsinə dair təklifin Nazirlər Kabinetinə təqdim edilməsinə qərar verilmişdir.

Pilot layihələrin həyata keçirilməsi üçün təkliflər Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim edildikdən sonra "Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 5 dekabr tarixli 1673 Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasında külək və günəş enerjisi üzrə elektrik stansiyalarının tikintisi ilə bağlı pilot layihələrin həyata keçirilməsi və icrasının əlaqələndirilməsi məqsədilə Komissiya yaradılmışdır.

Təqdim edilmiş təkliflərin səmərəliliyi və xüsusi ilə də qiymət təkliflərinin ölkəmizdə külək və günəş enerjisi üzrə mövcud olan topdansaş qiymətləri çərçivəsində olduğunu nəzərə almaqla Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən olan Masdar və Səudiyyə Ərəbistanından olan Acwa Power şirkətləri ilə danışıqlara davam etdirilməsinə qərar verilmişdir.

2019-cu ilin 11 dekabr tarixində Komissiyanın ilk iclası keçirilmiş, səsəndirilmiş təkliflər nəzərə alınmaqla Komissiyanın fəaliyyət istiqamətləri üzrə aidiyyəti qurumların rəhbərliyi altında 6 işçi qrupun yaradılması qərara alınmış, daha sonra əlavə bir İşçi qrupun da yaradılmasına qərar verilmişdir. Energetika Nazirliyinin müvafiq əmrləri ilə Dövlət zəmanətlərinin verilməsi ilə bağlı, Şəbəkənin gücləndirilməsi və şəbəkəyə inteqrasiya ilə bağlı, Hüquqi və institusional məsələlərlə bağlı, Ekoloji və sosial qiymətləndirmə ilə bağlı, Tikintiyə icazə və istismara qəbul ilə bağlı və Layihələrin iqtisadi qiymətləndirilməsi ilə bağlı İşçi qrup olmaqla 7 işçi qrup yaradılmışdır. İşçi qruplar tərəfindən qarşıya qoyulmuş vəzifələrin icrası istiqamətdə tdbirlərin həyata keçirilməsinə başlanılmışdır. 28 dekabr tarixində katiblik tərəfindən Komissiyanın ikinci iclası təşkil edilmiş və İşçi qrupların hesabatları dinlənilmişdir.

Neft-qaz sahəsi üzrə:

Milli iqtisadiyyatımızın mühüm tərkib hissəsi kimi yanacaq-energetika sahəsi sürətlə inkişaf edərək iqtisadiyyatın inkişafına, əhalinin həyat səviyyəsinə, ümumilikdə ölkəmizin tərəqqisinə xidmət edən mühüm fəaliyyət sahəsinə çevrilmişdir. Milli energetika sahəsində müasir infrastrukturun yaradılması, yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində son illər ərzində həyata keçirilən tədbirlər hesabat dövründə də məqsədyönlü surətdə davam etdirilmişdir.

Tarixi "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar blokunda ilk neft hasilatından bəri təqribən 500,4 milyon ton xam neft hasil edilmişdir.

Ölkə iqtisadiyyatının mühüm amillərindən olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri vasitəsilə təqribən 404 milyon ton Azərbaycan mənşəli xam neft ixrac olunmuşdur. BTC-nin gündəlik ötürmə gücü hazırda 1 milyon barel olmaqla, boru kəməri vasitəsilə Azərbaycandan əsasən AÇG nefti və "Şahdəniz" kondensatı, həmçinin əlavə olaraq Türkmənistan və Qazaxıstan mənşəli neft də nəql olunur.

Hazırda neft emalı məhsullarımız ABŞ, İtaliya, Misir, Yunanıstan, İspaniya, Ukrayna, Vyetnam, neft-kimya məhsullarımız isə Çin, Hollandiya, Belçika, Bolqarıstan, Çexiya, Litva, BƏƏ, Qazaxıstan, Hindistan və b. ölkələrə ixrac olunur.

Respublika iqtisadiyyatının, o cümlədən yanacaq-energetika sahələrinin davamlı inkişafı əvvəlki dövrlərdə olduğu kimi 2019-cu il ərzində də artımla müşayiət olunmuşdur.

Neft hasilatı

Azəri-Çıraq -Günəşli və "Şahdəniz" yataqları istismara verildəndən 01.01.2020-ci il tarixinədək təqribən 528,4 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) hasil edilmişdir. Ondan 500,4 milyon ton Azəri-Çıraq -Günəşlinin, 28 milyon tonu isə "Şahdəniz" in (kondensat) payına düşür.

2019-cu il ərzində neft hasilatının göstəriciləri və 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

№	Neft hasilatı	2019-cu il fakt	2018-ci il fakt	2018-ci illə müqayisədə	
				+, -	%
1	Respublika üzrə, Cəmi	37453,7	38814,3	-1360,6	96,5
1.1	SOCAR	7683,2	7542,3	140,9	101,9
1.2.	AÇG	26237,0	28735,7	-2498,7	91,3
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	3533,5	2536,3	997,2	139,3

2019-cu ildə neft (kondensat) hasilatı təqribən 37,5 milyon ton olmuşdur ki, bu da 2018-ci ilin hasilat göstəricisindən (38,8 milyon ton) 1,3 milyon ton, yəni 3,5 faiz azdır.

2018-ci ilin dekabr ayının 6-da Vyanada “Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatı”nın (OPEC) və qeyri-OPEC ölkələrinin “Əməkdaşlıq Bəyannaməsi” çərçivəsində toplantı keçirilmiş və OPEC və qeyri-OPEC ölkələri üçün yeni hasilatın azalma səviyyəsi müəyyən edilmişdir.

Belə ki, OPEC-in baş katibi M.Barkindonun 19.12.2018-ci il tarixli, 8202 nömrəli məktubuna əlavə olunmuş cədvələ əsasən Azərbaycan üçün 2019-cu ilin 6 ayı ərzində aylıq-orta gündəlik neft hasilatı 776 min barel hasilatın azalma səviyyəsi müəyyən edilmişdir. Yəni 2018-ci ilin sentyabr ayının faktiki orta gündəlik, 796 min barel neft hasilatından 20 min barel azaldılması kimi müəyyən edilmişdir.

Vyanada “OPEC plus” nazirlərinin 6-cı görüşündə əvvəlcə OPEC və qeyri-OPEC ölkələri arasında uzunmüddətli əməkdaşlığa dair Xartiya qəbul olunmuşdur. Daha sonra isə neft hasilatının azaldılmasına dair razılaşmanın müddətinin daha 9 ay uzadılması ilə bağlı razılıq əldə edilib. “Əməkdaşlıq Xartiyası”na, eləcə də OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin 2020-ci ilin birinci rübünün sonunadək qüvvədə olacaq qərarına Azərbaycan da qoşulub.

Hesabat dövrü ərzində orta gündəlik neft hasilatı təqribən 765 min barel təşkil etmişdir.

Dövr ərzində ümumilikdə ölkəmiz tərəfindən hasilat üzrə nəzərdə tutulmuş azalma səviyyəsi orta gündəlik 20 min bareldən əlavə olaraq 11 min barel təşkil etmişdir ki, bu da öhdəliyin 31 min barel azaldılması, yəni 155 faiz yerinə yetirilməsidir.

2019-cu il ərzində neftin nəql göstəriciləri və 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

İstiqamətlər	Təşkilatlar	Həcm		2018-ci illə müqayisədə	
		2019-cu il	2018-ci	+,-	%
Şimal kəməri ilə	Konsorsiumdan	0.0	0.0	0.00	0.0
	SOCAR-dan	824,4	1298,0	-473,6	63.5
Qərb kəməri ilə	Konsorsiumdan	3750,4	3750,8	-0,4	100
	SOCAR-dan	0.0	0.0	0.00	0.0
BTC kəməri ilə	Konsorsiumdan	26056,0	27317,1	-1261,1	95.4
	SOCAR-dan	604,1	119,0	485,1	0.0
Dəmir yolu ilə	Konsorsiumdan	0.0	0.0	0.00	0.0
	SOCAR-dan	0.0	0.0	0.00	0.0
NICO İran İR-yə	Konsorsiumdan	0.0	164,0	-164	0.0
Cəmi:		31234,9	32648,9	-1414,0	95.7

Azəri-Çıraq -Günəşli və “Şahdəniz” (Konsorsium) yataqları istismara veriləndən 01.01.2020-cu il tarixinədək 526,6 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) ixraca nəql edilib.

2019-cu il ərzində 31,2 milyon ton neft (kondensatla birlikdə) ixraca nəql edilib. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,4 milyon ton, yəni təqribən 4,3 faiz az neft (kondensatla birlikdə) ixraca nəql edilib.

Qaz hasilatı

Azəri-Çıraq-Günəşli və "Şahdəniz" yataqları istismara verildəndən 01.01.2020-ci il tarixinədək təqribən 282 milyard kub metr təbii qaz hasil edilib ki, bunun da 165 milyard kubmetri Azəri-Çıraq -Günəşlinin, 117 milyard kubmetri isə "Şahdəniz" in payına düşür.

Hesabat dövrü ərzində 35,6 milyard kub metr qaz hasil edilib ki, bu da 2018-ci ilin hasilat göstəricisindən (30,5 milyard kubmetr) 5,1 milyard kubmetr (16,8%) çoxdur.

2019-cu il ərzində qaz hasilatının göstəriciləri və 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

№	Qaz hasilatı	2019-cu il fakt	2018-ci il fakt	2018-ci illə müqayisədə	
				+, -	%
1	Respublika üzrə ,Cəmi	35616,5	30490,3	5126,1	116,8
1,1	SOCAR	6818,6	6525,6	293,0	104,5
1.2.	AÇG	11986,2	12505,8	-519,6	95,8
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	16811,7	11458,9	5352,8	146,7

Qaz ixracı

"Şahdəniz" yatağı istismara verildəndən 01.01.2020-ci il tarixinədək 77,6 milyard kubmetr qaz ixraca nəql edilib.

2019-cu il ərzində təbii qazın ixrac göstəriciləri və 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

İstiqamətlər	Ölkələr	Həcmi		2018-ci illə müqayisədə	
		2019-cu il fakt	2018-ci il fakt	+, -	%
Bakı-Tbilisi-Ərzurum (ixrac)	Türkiyə	9141,4	7207,4	1934,1	127,3
	o, cümlədən - TANAP-la	2783,7	916,4	1867,3	304,3
	- SOCAR-dan	38,8	22,5	16,2	172
	Gürcüstana	1176,4	1103,2	73,3	106,6
BTC boru kəməri sisteminə		129,5	146,6	-17,2	88,3
Qazıməmməd-Qazax (ixrac)	Gürcüstana	1229,7	1105,0	124,7	111,3
Cəmi		11715,8	9584,7	2131,1	122,2

2019-cu il ərzində cəmi xaricə qaz satışı 11,7 milyard kub metr olmuşdur ki, bu da 2018-ci ilin ixrac göstəricisindən (9,6 milyard kubmetr) 2,1 milyard kubmetr (22,2%) çoxdur.

2019-cu il ərzində 6192 min ton neft emal edilib. Neftin emalı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 104 min ton çox olub.

01.01.2020-ci il tarixinə olan məlumatlara əsasən, "Şahdəniz 2" layihəsi üzrə ilk qazın hasilatı üzrə ümumi işlər 100 faiz, tammiqyaslı işlənmə üzrə görülməli işlərin 94 faizi, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi (CQBKG) üzrə işlər 100 faiz (2018-ci ilin may ayının 29-da Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilmiş layihəsi

istismara verilmişdir), TANAP qaz boru kəmərinin inşası üzrə işlərin 100 faizi (2018-ci ilin iyun ayının 12-də Türkiyədə TANAP-ın rəsmi açılış mərasimi keçirilmişdir), TAP qaz boru kəmərinin tikintisi üzrə işlərin isə 90.7 faizi yerinə yetirilmişdir. “Şahdəniz-2” layihəsi çərçivəsində 30 iyun 2018-ci il tarixindən Türkiyəyə kommersiya qaz həcmlərinin nəqli başlanılmışdır.

“Azərbaycan Respublikasının 2020-2022-ci illər üzrə yanacaq-enerji balansının proqnoz göstəriciləri” layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Aidiyyəti qaydada təsdiq edilmiş balansın icrasına nəzarət nazirlik tərəfindən təmin ediləcəkdir.

Yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması ilə bağlı 01.01.2020-ci il tarixə ölkə üzrə əhali sektorunun qazlaşma səviyyəsi 96,01% təşkil edir.

Energetika sahəsini tənzimləyən qanunvericilik bazasının təkmiləşdirilməsi üzrə:

“Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanının 4.2 bəndində və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 7 aprel tarixli 243s nömrəli Sərəncamının 2.1-ci bəndinə əsasən “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanun layihəsi yenidən işlənmiş və sözügedən layihənin qəbulu ilə əlaqədar hazırlanmış uyğunlaşdırılması tələb olunan müvafiq layihələr hazırda aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılma mərhələsindədir.

“Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin kommunal xidmətlərə qoşulma proseslərinin daha da sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 25 dekabr tarixli 434 nömrəli Fərmanı və bu fərmanın icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 29 dekabr tarixli nın icrasının təmin edilməsi barədə, 934 s nömrəli Sərəncamına tərəfimizdən baxılmış və sözügedən Sərəncamın icrası məqsədilə aidiyyəti şöbələrlə birlikdə “Mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin tikinti obyektlərinin qaz təchizatı üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulması Qaydası” hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmaqla Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” ölkə Prezidentinin 2017-ci il 22 dekabr tarixli 3535 nömrəli Sərəncamının 2.8-ci bəndinin və “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin “10. Tədbirlər planı” hissəsinin 1.1.1-ci yarım-bəndində nəzərdə tutulmuş tədbirin icrası məqsədilə hazırlanmış layihə əsasında “Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamı verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu ilin 20 iyun tarixində keçirilmiş növbəti iclasının gündəliyinə daxil edilmiş “Qaz təchizatı sahəsində mövcud durum, problemlərin aradan qaldırılması və sistemin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üzrə kompleks tədbirlər haqqında” məsələnin müzakirəsi zamanı qaz qurğularına texniki baxışın keçirilməsi vəziyyətinə də toxunulmuşdur.

Bununla əlaqədar, Energetika Nazirliyi tərəfindən “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa dəyişikliklər edilməsi barədə” qanun layihəsi, həmin qanunun tətbiqi barədə fərman layihəsi və sözügedən layihənin qəbulu ilə əlaqədar uyğunlaşdırılması tələb olunan müvafiq layihələr hazırlanmışdır. Layihələr

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 10 oktyabr tarixli 1627 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin iş qaydası"nın 6.5-ci bəndinə əsasən aidiyyəti qurumların nümayəndələrinin iştirakı ilə sözügedən layihələrin müzakirə olunması və yekun qərarın verilməsi xahiş edilmişdir.

"Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 2.1-ci və həmin Sərəncamın icrasının təmin edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 7 iyun tarixli 393 s nömrəli Sərəncamının 1-ci bəndlərinin icrası məqsədi ilə tanınmış beynəlxalq məsləhətçi təşkilat olan Norveçin DNV GL Energy Advisory GmbH şirkəti cəlb edilməklə "Elektrik enerjisi istehsalında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi hazırlanmış və hazırda dövlət qurumları ilə razılaşdırılma mərhələsindədir.

Avropa İttifaqının 2016-cı ildə yaradılmış "EU4Energy" Proqramı çərçivəsində Enerji Xartiyasının dəstəyi ilə "Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsi və Qanun layihəsinin qəbulu ilə əlaqədar uyğunlaşdırılması tələb olunan müvafiq layihələr hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

"Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 2.1.1-ci yarım bəndinin, habelə "Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nin "10. Tədbirlər planı" hissəsinin 1.1.1-ci yarım bəndinin icrası məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi tərəfindən Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının maliyyə dəstəyi ilə tanınmış beynəlxalq məsləhətçi təşkilat olan Norveçin "DNV GL Energy Advisory GmbH" şirkəti tərəfindən hazırlanmış "Energetika və kommunal xidmətlər sahələrində tənzimləyici haqqında" Qanun layihəsi aidiyyəti dövlət orqanlarından daxil olmuş təkliflər əsasında yenidən işlənir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının 2019-cu il 05 iyul tarixli 2/767 nömrəli məktubu ilə daxil olmuş "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında" qanun və Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin inzibati xətalər haqqında işlərə baxmaq səlahiyyətinin müəyyən edilməsi barədə fərman layihələrinə dair arayış" əsasında Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini tənzimləmə Agentliyi tərəfindən İnzibati xətalər haqqında işlərə Energetika Nazirliyi adından baxılması ilə bağlı "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 23 fevral tarixli 1256 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnzibati xətalər haqqında işlərə baxmağa səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı"nda dəyişikliklər edilməsi barədə" və "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 22 dekabr tarixli 1750 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında" fərman layihələri hazırlanmışdır.

Sözügedən layihələrə "Azərenerji" ASC və "Azərişiq" ASC tərəfindən viza verilmədən əsaslandırılmamış cavab məktubları təqdim edilmişdir. Hazırlanmış fərman layihələri digər aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq və vizalanaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Həmçinin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 2.1.1-ci yarım bəndinin ("Energetika haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun yeni layihəsinin hazırlanması) icrasını təmin etmək məqsədi

ilə texniki tapşırıqlar hazırlanmış və layihənin hazırlanması üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması istiqamətində işlər aparılır.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.3-cü bəndinin icrası ilə əlaqədar “Elektrik enerjisinin istehsalı sahəsinə özəl investisiyaların cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinə təqdim olunmuşdur. Hazırda layihə Nazirlər Kabineti tərəfindən rəy və təklif bildirilməsi üçün aidiyyəti orqanlara göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.5-ci bəndinin (ölkədə qaz təchizatı sisteminin səmərəliliyini artırmaq, istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsinə təmin etmək üçün bu sahədə islahatların aparılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması) və 2.1.1-ci yarımbəndinin (“Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun yeni layihəsinin hazırlanması) icrasını təmin etmək məqsədilə Sərəncamın 2.1.2-ci yarımbəndinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinə 950 000 (doqquz yüz əlli min) manat məbləğində vəsaitin ayrılmasına dair Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncamı layihəsi hazırlanmış və həmin layihə əsasında “Beynəlxalq məsləhətçi şirkətlərin cəlb olunması üçün Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinə vəsait ayrılması barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 19 dekabr tarixli 780s nömrəli Sərəncamı verilmişdir.

“Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 iyul tarixli 204 nömrəli fərmanının 2.3-cü və həmin Sərəncamın icrasının təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 23 iyul tarixli 547s nömrəli Sərəncamının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə “Elektrik qurğularının quraşdırılması qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında”, “Elektrik və istilik qurğularının texniki istismar qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında”, “Elektrik və istilik qurğularının istismarında təhlükəsizlik texnikası qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında”, “Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” və “Yanacaq ehtiyatının maliyyələşdirilməsi, yaradılması, qorunması, istifadəsi, həcmi və uçotunun həyata keçirilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı layihələri hazırlanaraq və müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 30 dekabr tarixli 520 nömrəli qərarı ilə "Elektrik və istilik qurğularının texniki istismar Qaydası" təsdiq edilmişdir.

Sahibkarların tikinti obyektlərinin kommunal xidmətlərə (elektrik enerjisi və qaz təchizatı şəbəkələrinə) qoşulması prosesinin vahid yanaşma tətbiq olunmaqla elektronlaşdırılması məqsədi ilə “Bəzi tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydası” və “Bəzi tikinti obyektlərinin qaz təchizatı üçün texniki şərtlərin, layihə sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə qazpaylayıcı şəbəkəyə qoşulması Qaydası” layihələri, həmçinin sözügedən layihələrin qəbulu ilə əlaqədar uyğunlaşdırılması tələb olunan müvafiq layihələr hazırlanmış və hazırda aidiyyəti qurumlar tərəfindən vizalanma mərhələsindədir.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamı ilə bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin təşviq edilməsi, bu sahədə əlverişli investisiya mühitinin yaradılması və özəl sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi tədbirlərinə dair təkliflərin təqdim edilməsi tapşırıldığı

nəzərə alınmaqla və pilot layihənin həyata keçirilməsi məqsədi ilə Energetika Nazirliyi tərəfindən hazırlanan təkliflər əsasında “Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 5 dekabr tarixli 1673 nömrəli Sərəncamı verilmişdir.

Qaz sayğaclarına və xətlərinə kənar müdaxilə ilə əlaqədar yaranan itkilərin hesablanması məqsədi ilə “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanaraq və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Ləğv edilmiş Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin əsasında “Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində “Bərpa Olunan Enerji üzrə Dövlət Agentliyi” publik hüquqi şəxsin yaradılması ilə bağlı bir sıra məsələlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı layihəsi hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur. Layihə Nazirlər Kabineti tərəfindən təkliflərin alınması üçün müvafiq dövlət qurumlarına göndərilmişdir.

2019-cu ilin 1-2 iyul tarixlərində Vyana şəhərində keçirilmiş OPEC+ formatında nazirlər görüşündə imzalanmış “Neft İstehsal edən Ölkələr arasında Əməkdaşlıq Xartiyası”nın təsdiq edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı layihəsi “Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrinin bağlanması, icrası və ləğv edilməsi qaydaları haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu”nun müddəalarına əsasən təsdiq olunması üzrə müvafiq ölkədaxili proseduralardan keçmə mərhələsindədir.

“Azalternativenerji” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin balansında olan, Masallı rayonunun Boradigah qəsəbəsində yerləşən İdman Kompleksinin, onun günəş elektrik stansiyası hissəsi “Azalternativenerji” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin balansında saxlanılmaqla, Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin balansına verilməsi məqsədilə hazırlanmış və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncam layihəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 4 aprel tarixli 1903 nömrəli Fərmanının 1.3-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmış və Ədliyyə, İqtisadiyyat, Fövqəladə Hallar nazirlikləri və Dövlət Neft Şirkəti ilə razılaşdırılmış “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 11 aprel tarixli 149 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı layihəsi Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin və dövlət proqramlarının icrası üzrə:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 06 dekabr 2016-cı il tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”, “Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”, “Azərbaycan Respublikasında neft və qaz sənayesinin (kimya məhsulları daxil olmaqla) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”, həmçinin “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası, “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı”, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi”,

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 15 noyabr tarixli 696 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında peyk vasitəsilə Yer in məsafədən müşahidəsi xidmətlərinin inkişafına dair 2019-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı" üzrə müvafiq işlər görülmüşdür.

"Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"ndə Energetika Nazirliyinin əsas icraçısı olduğu tədbirlər üzrə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

Tədbirlər Planının 2.1.2-ci Enerji mənbələri üzrə prioritetlərin müəyyən edilməsi üçün texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması üzrə istər beynəlxalq məsləhətçi şirkətlər, istərsə də yerli mütəxəssislər tərəfindən enerji mənbələri üzrə prioritetlərə dair tədqiqatlar aparılmış, ənənəvi mənbələr üzrə qaz və mazut, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə isə külək, günəş və bio enerji müəyyən edilmişdir.

Tədbirlər Planının 2.1.3-cü Investisiya qoyuluşları üzrə maliyyələşdirmə mənbələrinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb etməklə beynəlxalq təcrübə öyrənilmiş, müvafiq dövlət qurumları ilə məsləhətləşmələr aparılmış və adıçəkilən sahənin özəl investora açıq olmasının məqsədmüvafiq olduğu müəyyən edilmişdir.

Tədbirlər Planının 2.1.4-cü Əlavə istehsal güclərinin yaranması ilə əlaqədar, qoyuluş gücü 409 MVt olan "Şimal-2" stansiyasının istismara verilmiş, qoyuluş gücü 385 MVt olan elektrik stansiyasının tikintisi davam etdirilir və qoyuluş gücü 400-500 MVt olan elektrik stansiyasının tikintisi planlaşdırılır. 409 MVt "Şimal-2" stansiyası və digər stansiyalar üzrə bərpa edilmiş 408 MVt güc nəzərə alınmaqla ümumilikdə 818 MVt əlavə istehsal gücü yaradılmışdır.

Tədbirlər Planının 2.2.1-ci bəndi üzrə alternativ və bərpa olunan enerji potensialının qiymətləndirilməsi həyata keçirilmiş və bu potensialdan istifadənin təmin edilməsi üçün beynəlxalq məsləhətçi şirkətlər cəlb edilməklə görülməli işlərin vaxt qrafiki və planı tərtib edilmişdir.

Tədbirlər Planının 2.2.2-cü Investisiya qoyuluşu tələb olunan elektrik stansiyalarının istismar və maliyyə formasının seçilməsi məqsədi ilə bərpa olunan enerji mənbələri hesabına fəaliyyət göstərəcək elektrik stansiyalarının dövlət təşkilatları və ya özəl investora tərəfindən tikilməsinin və istismar edilməsinin məqsədəuyğunluğu təhlil edilmişdir. Bu sahədə birbaşa cəlb etmə yolu ilə pilot layihənin həyata keçirilməsinə dair təklifin Nazirlər Kabinetinə təqdim edilməsinə qərar verilmişdir. Nəticə etibarlı ilə "Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı layihəsi hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Daha sonra "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 05 dekabr 2019-cu il tarixli Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində pilot layihələrin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasında külək və günəş enerjisi üzrə elektrik stansiyalarının tikintisi ilə bağlı pilot layihələrin həyata keçirilməsi və icrasının əlaqələndirilməsi məqsədilə Komissiya yaradılmışdır. Hazırda komissiya öz fəaliyyətini davam etdirməkdədir.

Tədbirlər Planının 2.2.3-cü Görülən tədbirlərlə bağlı ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün 2019-cu il üzrə Tədbirlər Planı hazırlanmış və Tədbirlər Planı üzrə müvafiq işlər həyata keçirilir. Eyni zamanda görülməli tədbirlərlə bağlı ictimaiyyətin məlumatlandırılması məqsədilə Facebook sosial şəbəkəsində 600-ə yaxın izləyicisi olan "Alternativ və bərpa olunan enerji, enerji səmərəliliyi haqqında nə bilirik?" adlı səhifə yaradılmış və mütəmadi olaraq məlumatlar yerləşdirilir.

Tədbirlər Planının 3.2.1-ci Səmərəliliyin artırılması məqsədilə icra mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsi bəndi üzrə həm ötürücü, həm də paylayıcı şəbəkədə beynəlxalq məsləhətçi şirkətlərin tövsiyələri əsasında səmərəliliyin artırılması üzrə tədbirlər həyata keçirilmişdir. İcra mexanizmlərin tətbiqi üçün müvafiq

Sərəncamlarla vəsait ayrılmış, səmərəliliyin artdığı isə statistik göstəricilərlə təsdiq edilmişdir.

Tədbirlər Planının 3.2.3-cü Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi istiqamətində Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu, Almaniyanın VPC şirkəti, habelə Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi tərəfindən elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəriciləri müəyyən edilmişdir. Polad və alüminium istehsalçıları tərəfindən müvafiq icra göstəricilərinin tətbiq edilməsi barədə təqdim edilmiş, müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması təklif olunmuşdur.

Tədbirlər Planının 3.4.1-ci Elektroenergetika sahəsində əsas tənzimləyici qanunun və digər əlaqəli sənədlərin təkmilləşdirilməsi üzrə “Elektroenergetika haqqında” Qanun layihəsinin ekspertlər tərəfindən yenidən işlənmiş variantı onlarla birgə müzakirə edilmiş və təkliflər verilmişdir. “Elektroenergetika haqqında” Qanun layihəsi aidiyyəti qurumlardan daxil olmuş irad və təkliflər əsasında yenidən işlənmiş və sözügedən layihənin qəbulu ilə əlaqədar uyğunlaşdırılması tələb olunan müvafiq layihələr hazırlanmışdır.

Tədbirlər Planının 4.1.4-ci Yığım səviyyəsinin maksimuma çatdırılması və təbii qazdan qanunsuz istifadəyə qarşı cərimələrin tətbiqinin nəzərdən keçirilməsi bəndi üzrə “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış qərar layihəsi Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə Təqdim edilmişdir.

Tədbirlər Planının 4.1.5-ci Texniki-iqtisadi cəhətdən qazlaşdırılması səmərəli olmayan ucqar yaşayış məntəqələrinin alternativ mənbələrlə təminatının həyata keçirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 yanvar tarixli 890 nömrəli Sərəncamı ilə müvafiq araşdırmaların həyata keçirilməsi üçün 450 min manat vəsait ayrılmışdır. Tender prosedurları həyata keçirilmiş, qalib şirkət müəyyən olunmuş, müvafiq işlər həyata keçirilir.

Tədbirlər Planının 7.1.5-ci İstilik təchizatı üçün enerji mənbələrinin potensialının müəyyənləşdirilməsi tədbiri üzrə istilik təchizatı sistemlərinin (şəbəkə, istilik mənbələri, isti su təchizatı) cari vəziyyətinin təhlili və qiymətləndirilməsi aparılmış, Bakıdakı mərkəzi istilik təchizatı sisteminin istilik istehsal edən qurğuları, istilik nəqli və paylama qurğuları, yekun müştəri təsisatlarının cari vəziyyəti öyrənilmiş və təhlillər aparılmışdır. Bakı şəhərində və bölgələrdə illik istilik istehsalının və quraşdırılmış istilik gücü təhlil edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasının energetika sektorunda islahatların sürətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 29 may tarixli 1209 nömrəli Sərəncamının 1.5-ci bəndinə uyğun olaraq, ölkədə istilik təchizatı sistemlərinin səmərəliliyini artırmaq, istehlakçıların tələbatının etibarlı şəkildə ödənilməsinə təmin etmək üçün bu sahədə islahatların aparılması ilə bağlı təkliflər hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim olunmuşdur.

Tədbirlər Planının 7.1.2-ci Alternativ və bərpaolunan enerji mənbələrindən istifadə edilməsi və 7.2.2-ci İstilik təchizatı sahəsində institusional tədbirlərin həyata keçirilməsi bəndləri üzrə Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə “VPC GmbH” şirkəti arasında 2019-cu il 2 aprel tarixli 2019-0019 nömrəli Tender Müqaviləsinə əsasən normativ hüquqi bazanın, eləcə də istilik təchizatı sahəsindəki norma və standartların təhlili aparılmış, qabaqcıl beynəlxalq təcrübələrlə müqayisəli baxış həyata keçirilmiş, mövcud qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi və yeni normativ hüquqi aktlar üçün tövsiyələr hazırlanmışdır.

“Azəristiliktəchizat” ASC-nin cari idarəetmə sisteminin diaqnostikası və qiymətləndirilməsi aparılmış, Mərkəzləşdirilmiş istilik təchizatı şirkətinin strukturu təhlil edilərək qərb ölkələrinin kommunal şirkətləri ilə qarşılıqlı müqayisəsi edilmişdir.

Tədbirlər Planının 7.2.1-ci bəndi üzrə istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı istilik enerjisinin istehsalı, ötürülməsi, paylanması və satışı qaydalarının müəyyən edilməsi, istilik təchizatı müəssisəsi ilə istehlakçı arasında qarşılıqlı münasibətlərin və bununla əlaqədar digər məsələlərin tənzimlənməsi məqsədi ilə Energetika Nazirliyi və “Azəristiliktəchizat” ASC tərəfindən “İstilik enerjisindən istifadə Qaydaları” hazırlanmış, təkliflər nəzərə alınaraq yenidən işlənmişdir. Hazırda layihə aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılma mərhələsindədir.

“Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin Tədbirlər Planı üzrə görülmüş işlərə dair hesabat hazırlanaraq təsdiqedicə sənədlərlə birlikdə İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Tədbirlər Planının 1.2.4-cü “Enerji istehlakçılarının enerjiden səmərəli istifadəyə yönləndirilməsi” tədbiri üzrə istehsal prosesində enerjiden səmərəli istifadəyə dair ən yaxşı beynəlxalq nümunələri əks etdirən çap məhsulları (o cümlədən ABŞ Enerji Departamentinin materialları əsasında) hazırlanmış, “Azərişiq” ASC-nin Tədris mərkəzinə təqdim edilmişdir. Qeyd olunan materiallar əsasında enerji qənaətli istehsal metodlarının tətbiq edilməsi ilə bağlı ağır sənaye və maşınqayırma müəssisələrinin və digər aidiyyəti qurumların iştirakı ilə 2019-cu ilin iyul ayında müvafiq təqdimat və təlimlər keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə Energetika Nazirliyinin əsas icraçı olduğu 7.2.6-ci Aqrar sahədə “yaşıl iqtisadiyyat”a keçid potensialının qiymətləndirilməsi və istixanaların istilik təchizatında alternativ enerji mənbələrindən istifadə edilməsi ilə bağlı tədbiri üzrə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə birlikdə nümunə kimi seçilmiş istixanalardan birinin istilik təchizatında günəş kollektorları, bioqaz və termal su ehtiyatlarının potensialından istifadə etməklə pilot layihənin hazırlanması və həyata keçirilməsi təklif olunmuşdur.

Energetika sahəsində beynəlxalq əlaqələr üzrə:

2019-cu ildə Energetika Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə yanacaq-energetika sahəsində dövlətlərarası əməkdaşlığın həyata keçirilməsi, möhkəmləndirilməsi, inkişafı, genişləndirilməsi məqsədilə yüksək səviyyəli tədbirlər keçirilmiş, bir sıra beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edilmişdir.

2019-cu ilin fevral ayının 20-də Bakıda Heydər Əliyev Mərkəzində “Cənub Qaz Dəhlizi” Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin növbəti beşinci toplantısı keçirilmiş və tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak etmişdir. Tədbirdə Cənub Qaz Dəhlizinin iştirakçısı olan ölkələrin energetika nazirləri və müxtəlif qurumların təmsilçiləri, o cümlədən Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı, Məşvərət Şurasının fəaliyyətdə olan həmsədri Günter Ottinger iştirak etmişdirlər. Tədbirin sonunda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin görüşünün iştirakçıları tərəfindən Birgə Bəyannamə qəbul edilmişdir.

2019-cu ilin mart ayının 17-18-də Bakıda OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin Müştərək Texniki Komissiyasının (JTC) 27-ci və Nazirlərin Birgə Monitoring Komitəsinin (JMMC) 13-cü iclası keçirilmişdir. İclasda 14 neft ölkəsi və OPEC Katibliyi yüksək səviyyədə təmsil olunmuşlar.

2019-cu ilin 16-19 sentyabr tarixlərində Beynəlxalq Enerji Xartiyasının dəstəyi ilə Avropa İttifaqı, beynəlxalq təşkilatlar, bir sıra yerli və xarici dövlət qurumlarının

nümayəndələri, eləcə də ekspertlərin iştirakı ilə "EU4Energy" proqramı çərçivəsində hazırlanmış "Azərbaycanın Enerji Effektivliyinə dair Milli Fəaliyyət Planı" layihəsinin müzakirəsi keçirilmişdir.

Tədbirdə təbii qaz, elektrik enerjisi, istilik enerjisi istehsalı, ötürülməsi və paylanması, sənaye, enerji istifadə məhsulları, yaşayış, kommersiya və ictimai binalar, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı sektorları üzrə enerji effektivliyi tədbirlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı İşçi Qrupunun təklifləri nəzərdən keçirilmişdir. Eyni zamanda, Milli Fəaliyyət Planı layihəsi üzrə növbəti atılacaq addımlar maraqlı tərəflərlə müzakirə edilmişdir. Həmçinin, Enerji Xartiyası tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycanın enerji effektivliyi siyasətinin" icmalının ilkin layihəsi Energetika Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Oktyabrın 24-də Bakıda Energetika Nazirliyi və Enerji Xartiyası Katibliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Texnologiya və siyasət innovasiyaları vasitəsilə enerji keçidinin təmin edilməsi" mövzusunda həsr edilmiş Beynəlxalq Enerji Xartiyası Forumu keçirilmişdir. Forumda Energetika naziri Pərviz Şahbazov və Enerji Xartiyasının Baş katibi Urban Rusnak açılış nitqləri ilə çıxış etmişdirlər.

Hesabat dövründə, Energetika nazirinin həmsədri olduğu hökumətlərarası komissiyaların iclasları keçirilmişdir.

Mayın 22-də Londonda Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyasının 3-cü iclası keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Energetika naziri Pərviz Şahbazovun və Böyük Britaniyanın Ticarət Siyasəti üzrə dövlət naziri Corc Hollinqberinin həmsədrliyi ilə keçirilmiş iclasda hər iki ölkənin komissiyada təmsil olunan müvafiq qurumlarının rəsmiləri iştirak etmişlər. İclasın sonunda Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 3-cü iclasının yekunlarına dair Protokol imzalanmışdır.

Oktyabrın 9-da Bakıda Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 16-cı iclası keçirilmişdir. Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov və Qazaxıstanın Energetika naziri Kanat Bozumbayevin həmsədrliyi ilə keçirilən iclasın sonunda ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan-Qazaxıstan Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 16-cı iclasının yekunlarına dair Protokol imzalanmışdır.

2019-cu ildə nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən aşağıdakı beynəlxalq və dövlətlərarası tədbirlərdə iştirak təmin olunmuşdur:

- 5-7 fevral tarixlərində Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin dəvəti ilə XXII Avrasiya İqtisadi Zirvəsində iştirakı məqsədilə İstanbul şəhərinə səfər;

- 14-18 fevral tarixlərində 55-ci Münhen Təhlükəsizlik Konfransında iştirakı məqsədilə Münhen şəhərinə səfər;

- 19-20 aprel tarixlərində Azərbaycan, Türkiyə və Türkmənistan arasında enerji sahəsində əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri ilə bağlı müzakirələrin aparılması məqsədilə İstanbul şəhərinə səfər;

- 23-27 aprel tarixlərində "Kəmərlər və Yol" ikinci Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu çərçivəsində keçirilən "Kəmərlər və Yol Enerji Tərəfdaşlığı"nın inauqurasiya mərasimində iştirakı məqsədilə Pekin şəhərinə səfər;

- 18-21 may tarixlərində Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) baş katibi Məhəmməd Sanusi Barkindonun dəvəti ilə neft bazarının vəziyyəti ilə əlaqədar məsələnin müzakirəsi üçün "OPEC plus" Nazirlərinin Birgə Monitoring Komitəsinin 14-cü iclasında iştirakı məqsədilə Ciddə şəhərinə səfər;

- 24 iyun tarixində Dünya Neft Şurasının təşkilatçılığı və Rusiya Energetika Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən 6-cı Gənclər Forumunda iştirakı məqsədilə Sankt-Peterburq şəhərinə səfər;

- 30 iyun-2 iyul tarixlərində Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) Baş katibi Məhəmməd Sanusi Barkindonun dəvəti ilə Nazirlərinin Birgə Monitoring Komitəsinin 15-ci iclası və nazirlərin 6-cı görüşündə iştirakı məqsədilə Vyana şəhərinə səfər;

- 10 sentyabr tarixində "Asiya Enerji Nazirlərinin 8-ci Görüşü"ndə iştirakı məqsədilə Əbu-Dabi şəhərinə səfər;

- 3 oktyabr tarixində Qaz İxrac Edən Ölkələr Forumunun (GECF) 21-ci Nazirlər Görüşündə, həmçinin "Rusiya Enerji Həftəsi" adlı Beynəlxalq Forumda iştirakı məqsədilə Moskva şəhərinə səfər;

- 15 noyabr tarixində Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin tətbiqi üçün maliyyə vəsaitlərinin səfərbər edilməsi" adlı ilk regional sammitdə iştirakı məqsədilə Almatı şəhərinə səfər;

- 21 noyabr tarixində Xəzər Siyasət Mərkəzinin təşkilatçılığı və ABŞ-ın yüksək səviyyəli hökumət nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən "Əsrin müqaviləsi: 25 illik uğurlu fəaliyyət" adlı tədbirdə iştirakı məqsədilə Vaşinqton şəhərinə səfər;

- 27 noyabr-1 dekabr tarixlərində Qaz İxrac edən Ölkələr Forumunun (Gas Exporting Countries Forum) V Sammiti və Nazirlər Görüşündə iştirak etmək məqsədilə Malabo şəhərinə səfər;

- 6 dekabr tarixində Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) Baş katibi Məhəmməd Sanusi Barkindonun dəvəti ilə OPEC və qeyri-OPEC ölkələri nazirlərinin 7-ci görüşündə iştirakı məqsədilə Vyana şəhərinə səfər.

Xarici dövlətlərin və xarici təşkilatların nümayəndələrinin Azərbaycana səfərləri zamanı aşağıda qeyd olunan şəxslərin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətləri ilə Energetika Nazirliyində görüşlər keçirilmişdir:

- Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 5-ci toplantısı və 26-cı Xəzər Neft və Qaz Sərgi və Konfransında iştirak etmək üçün bir sıra ölkələrin yüksək səviyyəli şəxslərinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətləri;
- Enerji Xartiyasının Baş Katibi;
- OPEC-in Baş katibi;
- OPEC prezidenti, Venesuelanın neft naziri;
- Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri;
- Qazaxıstanın Energetika naziri;
- Rusiyanın Energetika naziri;
- Banqladeşin Energetika və Mineral Ehtiyatlar üzrə dövlət naziri;
- Avropa İttifaqı Qonşuluq Siyasəti və Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində fransalı deputatlardan ibarət nümayəndə heyəti;
- Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş nazirinin ticarət elçisinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti;
- Cenevrə Ticarət, Sənaye və Xidmətlər Palatasının baş direktoru;
- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının nümayəndə heyəti;
- BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti;
- Almaniya Bundestaqının vitse-prezidenti;
- ABŞ Dövlət katibi köməkçisinin birinci müavini;
- Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) prezidenti;
- Asiya İnkişaf Bankının icraçı direktoru və s.

2019-cu ildə Azərbaycanla bir sıra ölkələr arasında energetika sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi məqsədilə hüquqi zəmin yaradılması üçün Energetika Nazirliyi ilə Efiopiya, Rusiya, Monteneqro, CAR, Türkiyə, Ukrayna, Hindistan ilə müvafiq nazirlikləri arasında Anlaşma Memorandumu layihələri tərəfimizdən hazırlanaraq, razılaşdırılması məqsədilə qarşı tərəflərə göndərilmişdir. Belə ki, İndoneziya ilə əməkdaşlığa dair sənəd layihəsi artıq qarşı tərəflə

razılaşıdırılaraq imzalama səlahiyyətinin alınması məqsədilə Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş, Bəhreyn, Mərakeş, Monqolustan, Çin, Belarusun müvafiq nazirlikləri arasında daha öncədən hazırlanmış sənəd layihələri qarşı tərəfdən edilmiş əlavə və dəyişikliklərin razılaşıdırılması üçün hazırda dövlətdaxili prosedurdan keçirilməkdədir, Çexiya və Əlcəzairlə aramızda mövcud olan sənəd layihələri isə qarşı tərəflə razılaşıdırılma mərhələsindədir.

İnzibati xətalara baxılması üzrə:

“Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanının 5-ci bəndinə müvafiq olaraq 2019-cu il ərzində İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 279, 281 və 282-ci maddələrinə əsasən 686 inzibati xəta haqqında işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 322 iş üzrə inzibati tənbeh vermə haqqında, 229 iş üzrə inzibati icraata xitam verilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir. Həmçinin, inzibati xətalara dair işlərdən 135-i barəsində təqdim edilmiş materiallar düzgün tərtib edilmədiyindən aidiyyəti üzrə geri göndərilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir.

Energetika Nazirliyi tərəfindən verilən icazələr üzrə:

2019-cu il ərzində Nazirlər Kabinetinin 15.12.2005-ci il tarixli 230 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar (işlər, xidmətlər, əqli fəaliyyətin nəticələri) üzrə xüsusi icazənin verilməsi” Qaydalarına uyğun olaraq ixrac nəzarətinə düşən malların idxalına, ixracına və tranzitinə 241 icazə verilmişdir. Verilmiş icazələrin 202-si idxal, 5-i ixrac, 34-ü isə tranzitlə bağlı olmuşdur.

Sahibkarların vaxt itkisinin azaldılması, dövlət strukturlarına etimadın daha da gücləndirilməsi, şəffaflığın və operativliyin artırılması məqsədilə, Energetika Nazirliyi tərəfindən qanunvericiliyə əsasən müvafiq icazələrin alınması üçün sənədlərin qəbulu və onların verilməsi 2018-ci ilin fevral ayından 5 sayılı Bakı “ASAN Xidmət” mərkəzi vasitəsilə həyata keçirilir. Hesabat dövrü ərzində nazirlik tərəfindən “ASAN Xidmət” mərkəzi vasitəsilə 202 icazə verilmişdir.

“Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 15 mart tarixli 176-VQ nömrəli Qanununa 3 nömrəli əlavənin 56-cı maddəsi və “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının 1998-ci il 3 aprel tarixli 459-IQ nömrəli Qanununun 17-ci maddəsinə əsasən elektrik enerjisinin idxalına 1 icazə verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1998-ci il 22 aprel tarixli 91 nömrəli qərarının 4.30-cu bəndinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun (NEZ) modernizasiya və yenidənqurma layihəsi çərçivəsində aparılan təmir və tikinti işləri üçün ölkəyə gətirilən avadanlıqların və materialların gömrük idxal rüsumuna cəlb olunmaması məqsədilə 2019-cu il ərzində 115 təsdiqedicisi sənəd verilmişdir.

Kargüzarlıq üzrə:

Hesabat dövründə Nazirliyə 4092 vətəndaş müraciəti daxil olmuşdur ki, bunların 1488-i Energetika Nazirliyinin “Çağrı mərkəzi - 974” vasitəsilə qeydiyyatla alınmışdır. Daxil olan hər bir müraciət üzrə operativ araşdırılma aparılmış və vətəndaşlara mümkün qısa müddət ərzində cavab verilmişdir.

Nazirliyə daxil olmuş məktubların icrası təmin edilmiş, öz səlahiyyətləri çərçivəsində Nazirliyin əməkdaşları ölkə ərazisində keçirilən tədbirlərdə, sərgilərdə, görüşlərdə, seminarlarda iştirak etmiş, Nazirliyin əməkdaşları xarici ölkələrdə təşkil olunmuş müxtəlif kurslarda və seminarlarda iştirak məqsədilə ezamiyyətdə olmuşlar.

2019-ci il ərzində Energetika Nazirliyinə daxil olmuş bütün sənədlərin hərəkəti və icrası aşağıdakı kimi olmuşdur:

No	Daxil olan sənədlərin adları	Cəmi daxil olub
1.	Azərbaycan Respublikasının Qanunları	7
2.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanları	17
3.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamları	24
4.	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarları	311
5.	Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncamları	436
6.	Təşkilat müraciətləri	5282
7.	Vətəndaş müraciətləri	4092
8.	Daxil olmuş bütün sənədlər	10169

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və yanacaq-energetika sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələrin kollektivləri respublika ərazisində qüvvədə olan qanunvericilik aktlarından, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin göstərişlərindən, qəbul edilmiş dövlət proqramları və konsepsiyalarından irəli gələn vəzifələrin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi üçün bundan sonra da yüksək səviyyədə və əzmlə fəaliyyət göstərəcəkdir.